

Трѣбва, прочее, за по-доброто подкрѣпление на моитѣ разсуждения, да дамъ на читателя отчетъ за моето пътуване по България въ момента, когато се разиграваше послѣдния актъ на тази велика драма.

Като се завърнахъ въ Цариградъ слѣдъ падането на Мехмедъ-Али при Камарци, азъ прѣстоявахъ въ столицата нѣколко деня, когато, на 6 януарий неочаквано получихъ заповѣдъ да занеса на нашитѣ пълномощници, — които вече прѣговаряха за примирието и които се намираха въ Казанлъкъ при Великия Князь Николай, — послѣднитѣ инструкции на Високата Порта.

Какво незабравимо пътешествие!
Отначало, пътуване по желѣзницата отъ Цариградъ до Сейменъ въ сщщото врѣме, когато този пътъ бѣше задръстенъ отъ пътующитѣ по него хиляди бѣжанци и прѣселенци. Може човѣкъ да си прѣдстави като въ какво състояние можеше да бжде този пътъ при подобни условия; но никой не може да си въобрази картинитѣ, които се изпрѣчваха прѣлъ очитѣ.

Посрѣдъ всички тѣзи кола, запрегнати съ воллове и биволи и натоварени съ жени и дѣца; всрѣдъ тѣзи полулуди хора, които вървѣха даже безъ да погледватъ напредъ, — не знамъ какъ така нашия тренъ не дерайлираше на всѣка стѣпка. При все това, безъ да се гледа на множеството прѣдпазливости, взимани отъ машиниститѣ, които управляваха локомотива, понѣкога все пакъ трѣбваше да слизаме за да се поправа пътя или да се разчиства отъ всевъзможни трупове, нахвърлени върху релситѣ ; по нѣкогашъ се срѣщаше и нѣкоя измжчена и изпаднала отъ пътуване жена, легнала на самитѣ релси или протегнали се напредъ на пътя, съ изгубено съзнание, — старци и дѣца.